

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/156 HATÁROZATA

(2021. február 9.)

a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport megbízatásának meghosszabbításáról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

mivel:

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke rögzíti az Unió alapértékeit. Az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke kimondja, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája ugyanolyan jogi kötéserővel bír, mint a Szerződések, valamint úgy rendelkezik, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény által garantált és a tagállamok közös alkotmányos hagyományából eredő alapjogok az uniós jogrend általános elveit képezik.
- (2) 1991. november 20-án a Bizottság úgy határozott, hogy a közösségi kutatási és műszaki fejlesztési politika döntéshozatali folyamataiba bevezeti az etikai szempontokat azáltal, hogy létrehozza a biotechnológia etikai következményeivel foglalkozó tanácsadó csoportot (GAEIB).
- (3) 1997. december 16-án a Bizottság úgy döntött, hogy a GAEIB-t felváltja a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoporttal (EGE), amelynek megbízatását kiterjesztette a tudomány és technológia minden alkalmazási területére. Az EGE megbízatását később meghosszabbította, legutóbb az (EU) 2016/835 bizottsági határozattal ⁽¹⁾ 5 évre, amely időszak 2021. május 28-án ér véget.
- (4) A bizottsági szakértői csoportok létrehozására és működésére vonatkozó horizontális szabályok megállapításáról szóló, 2016. május 30-i C(2016) 3301 final bizottsági határozattal (a továbbiakban: horizontális szabályok) összhangban helyénvaló határozatlan időre meghosszabbítani az EGE megbízatását és kinevezni az új tagokat.
- (5) Az EGE-nek – akár a Bizottság felkérésére, akár saját kezdeményezésére és a Bizottság egyetértésével – továbbra is független horizontális tanácsadást kell nyújtania a Bizottság számára valamennyi olyan uniós szakpolitikával és jogszabállyal kapcsolatban, amelyek esetében az etikai, társadalmi és alapjogi szempontok közös metszetet alkotnak a tudomány és az új technológiák fejlődésével. A Bizottság felhívhatja az EGE figyelmét olyan kérdésekre, amelyek az Európai Parlament és a Tanács megítélése szerint etikailag nagy jelentőséggel bírnak.
- (6) Az EGE feladatai elengedhetetlenek ahhoz, hogy az alapvető jogok és értékek a tudományos és technológiai innováció valamennyi területén az uniós szakpolitikák szerves részévé váljanak. E célból az EGE-nek mélyreható elemzéseket és konkrét ajánlásokat kell kidolgoznia a véleményekben és nyilatkozatokban szereplő etikai kérdésekről.
- (7) Az EGE-t magasan képzett és független, személyes minőségükben kinevezett szakértőknek kell alkotniuk, akik függetlenül és a köz érdekében járnak el. Kiválasztásukkor a Bizottságot egy független kiválasztó bizottságnak kell segítenie. A kiválasztást egy nyílt pályázati felhívást követően objektív kritériumok alapján kell elvégezni.

⁽¹⁾ A Bizottság (EU) 2016/835 határozata (2016. május 25.) a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport megbízatásának meghosszabbításáról (HL L 140., 2016.5.27., 21. o.).

- (8) Az EGE tagjai számára meg kell határozni az információk közzétételére vonatkozó szabályokat.
- (9) A személyes adatok kezelését az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽²⁾ megfelelően kell végezni.
- (10) Az egyértelműség és a jogbiztonság érdekében az (EU) 2016/835 határozatot 2021. május 28-ával hatályon kívül kell helyezni. Tekintettel arra, hogy az (EU) 2016/835 határozat szerinti megbízatás lejárta előtt felül kell vizsgálni a kiválasztási eljárásra és az ülésekkel kapcsolatos költségekre vonatkozó rendelkezéseket, a vonatkozó rendelkezéseket indokolt e határozat elfogadásának napjától alkalmazni,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

Tárgy

Létrejön a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport (EGE).

2. cikk

Feladat

Az EGE feladata, hogy a Bizottság felkérésére vagy saját kezdeményezésére független tanácsokkal lássa el a Bizottságot olyan kérdésekben, amelyekben az etikai, társadalmi és alapjogi szempontok közös metszetet alkotnak a tudomány és az új technológiák fejlődésével, és ezeket a Bizottság illetékes szervezeti egysége által jóváhagyott tanácsokat az EGE elnöke fejezze ki.

Ezzel összefüggésben az EGE:

- a) azonosítja, meghatározza és megvizsgálja a tudományos és technológiai fejlődés következtében felmerülő etikai kérdéseket;
- b) az uniós szakpolitikák vagy jogszabályok kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése szempontjából kritikus jelentőségű iránymutatást ad vélemények és nyilatkozatok formájában ismertetett elemzésekkel és ajánlásokkal, amelyek az etikus uniós politikai döntéshozatal előmozdítására irányulnak, összhangban az Európai Unió Alapjogi Chartájával.

3. cikk

Konzultáció

A Bizottság a 2. cikkben említett feladatokkal összefüggő bármilyen kérdésben konzultálhat az EGE-vel. Ebben az összefüggésben a Bizottság felhívhatja az EGE figyelmét olyan kérdésekre, amelyek az Európai Parlament és a Tanács megítélése szerint etikailag nagy jelentőséggel bírnak. A 2. cikkben meghatározott feladatokkal kapcsolatos kérdésekben a Bizottság által létrehozott egyéb szakértői testületek szükség szerint konzultálnak az EGE-vel.

4. cikk

Tagok

- (1) Az EGE legfeljebb 15 tagból állhat.
- (2) A tagoknak jártassággal kell rendelkezniük a 2. cikkben említett feladatok tekintetében.
- (3) A tagok magánszemélyek, akiket személyes minőségükben neveznek ki.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

(4) A tagok függetlenül, a közérdeknek megfelelően járnak el. A tagok kötelesek időben tájékoztatni a Bizottság illetékes szervezeti egységét, nevezetesen a Kutatási és Innovációs Főigazgatóságot minden olyan összeférhetlenségről, amely veszélyeztetheti függetlenségüket.

(5) Azok a tagok, akik a továbbiakban nem képesek hatékonyan hozzájárulni az EGE tanácskozásaihoz, és akik a Bizottság illetékes szervezeti egységének véleménye szerint nem felelnek meg az Európai Unió működéséről szóló szerződés 339. cikkében megállapított feltételeknek, valamint akik megbízatásukról lemondanak, a továbbiakban nem hívhatók meg a csoport üléseire, és helyükre megbízatásuk hátralevő időtartamára a Bizottság elnöke az 5. cikk (7) bekezdésében említett tartaléklistán található jelöltek közül új tagot nevezhet ki.

5. cikk

Kiválasztási eljárás

(1) Az EGE tagjait a bizottsági szakértői csoportok és más hasonló testületek nyilvántartásában (a továbbiakban: a szakértői csoportok nyilvántartása) közzétett nyilvános pályázati felhívás útján kell kiválasztani. A pályázati felhívás más módon, például külön erre a célra szolgáló internetes honlapokon is közzétehető. A pályázati felhívásban pontosan meg kell jelölni a kiválasztási kritériumokat, ideértve a feladatok elvégzéséhez szükséges szakértelmet is. A pályázatra való jelentkezéshez legalább négy hetet kell biztosítani.

(2) A tagságot kérelmező személyek kötelesek nyilvánosságra hozni minden olyan körülményt, amely összeférhetlenséghez vezethet. A Bizottság illetékes szervezeti egysége mindenekelőtt felkéri az érintetteket, hogy pályázatuk részeként – naprakész önéletrajzikkal együtt – a szakértői csoportok számára rendelkezésre álló formanyomtatvány alapján nyújtsanak be érdekltségi nyilatkozatot. A megfelelően kitöltött érdekltségi nyilatkozat elengedhetetlen feltétele annak, hogy a jelentkező jogosult legyen személyes minőségben taggá való kinevezésre. Az összeférhetlenség értékelését a horizontális szabályoknak megfelelően kell elvégezni.

(3) Az EGE tagjait az EGE titkárságát biztosító bizottsági szervezeti egységért felelős bizottsági tag javaslata alapján a Bizottság elnöke nevezi ki a 2. cikkben említett területeken szakértelemmel rendelkező és a pályázati felhívásra jelentkező szakértők közül.

(4) A kiválasztási eljárást egy kiválasztó bizottság felügyeli. A kiválasztó bizottság segíti a Bizottságot az EGE potenciális tagjainak azonosításában és kiválasztásában, valamint annak megvizsgálásában, hogy e személyek rendelkezésre állnak-e és képesek-e ilyen minőségben szolgálni. A kiválasztó bizottság három tagból áll, akiket az EGE titkárságát biztosító bizottsági szervezeti egységért felelős biztos nevez ki; a kiválasztó bizottság munkáját a Bizottság illetékes szervezeti egysége által biztosított titkárság támogatja. A kiválasztó bizottság a Bizottság illetékes szervezeti egysége által továbbított lista alapján értékeli azon pályázókat, akik a pályázatok kiválasztási kritériumok szerinti első értékelése alapján a pályázati feltételeket teljesítették. Ajánlását a kiválasztó bizottság az EGE titkárságát biztosító bizottsági szervezeti egységért felelős bizottsági tagnak nyújtja be.

(5) Az EGE tagjainak kiválasztása során a Bizottság illetékes szervezeti egysége a lehető legnagyobb mértékben igyekszik biztosítani, hogy a csoportot magas szintű szakértelem és pluralizmus, földrajzi értelemben vett egyensúly és nemek közötti egyenlőség, valamint a releváns ismeretek és az érdeklődési területek tekintetében egyensúly jellemezze, figyelembe véve az EGE 2. cikkben meghatározott feladatait, a szükséges szakértelem típusát és a pályázati felhívásra jelentkező jelöltek pályázatait.

(6) A tagokat legfeljebb hároméves időtartamra nevezik ki. A tagok a helyükre kinevezett új tagok kinevezéséig vagy hivatali idejük végéig maradnak hivatalban. Hivatali idejük meghosszabbítható. Az EGE-tagságot legfeljebb három cikluson át lehet betölteni.

(7) A Bizottság illetékes szervezeti egysége összeállítja a tagok helyettesítésére alkalmas jelöltek tartaléklistáját. A tartaléklistára való felvételhez a Bizottság illetékes szervezeti egysége kikéri a jelentkezők hozzájárulását.

6. cikk

Elnök

Az EGE a tagjai közül egyszerű többséggel egy vagy két elnököt és elnökhelyettest választ, akik e feladatukat hivatali idejük alatt gyakorolják.

7. cikk

Működés

(1) Az EGE elnökével szorosan együttműködve a Bizottság illetékes szervezeti egysége felelős az EGE munkájának koordinálásáért és megszervezéséért, illetve az EGE titkárságának biztosításáért.

(2) Az eljárásokban érdekelt, a Bizottság más szervezeti egységeiben dolgozó tisztviselők kérhetik, hogy részt vegyenek az EGE és az annak keretében működő alcsoportok ülésein.

(3) Az EGE munkaprogramját – beleértve az EGE által saját kezdeményezése alapján javasolt etikai elemzéseket – a Bizottság illetékes szervezeti egysége hagyja jóvá. Az etikai elemzésekre irányuló valamennyi kérésnek tartalmaznia kell a kért elemzés paramétereit. A Bizottság minden olyan esetben, amikor kikéri az EGE tanácsát, a kért elemzésre határidőt szab meg.

(4) Az EGE véleményeinek ajánlásokat kell tartalmazniuk. Az ajánlásoknak az érintett tudományok és technológiák legújabb eredményein, valamint a felmerülő etikai kérdések alapos elemzésén kell alapulniuk. A Bizottság érintett szervezeti egységei tájékoztatást kapnak az EGE ajánlásairól.

(5) Az EGE a kollegialitás szellemében működik. Az eljárási szabályzaton alapuló működési eljárásoknak tükrözniük kell azt a törekvést, hogy valamennyi tag aktívan részt vegyen a csoport munkájában. A csoport elvben konszenzussal fogadja el véleményeit és nyilatkozatait. Szavazás esetén a döntéshozatal a tagok egyszerű többségének szavazata alapján történik. Az ellenszavazatot leadó vagy tartózkodó tagoknak joguk van ahhoz, hogy álláspontjuk indokolását egy, a véleményhez vagy nyilatkozathoz csatolt dokumentumban összegezzék („kisebbségi véleményként”), amely az eltérő álláspontot képviselő tag(ok) nevét is feltünteti.

(6) Minden egyes véleményt továbbítani kell a Bizottság elnökének vagy az elnök által kijelölt képviselőnek. Elfogadását követően valamennyi véleményt haladéktalanul közzé kell tenni és elérhetővé kell tenni az EGE honlapján, valamint továbbítani kell az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(7) Az EGE főszabály szerint a Bizottság valamely épületében ülésezik, a Bizottság illetékes szervezeti egysége által meghatározott módon és időrend szerint. Az EGE egy 12 hónapos időszak alatt legalább hatszor ülésezik, oly módon, hogy munkája évente legalább 12 munkanapot vesz igénybe. Szükség esetén a Bizottság illetékes szervezeti egységének egyetértésével lehetőség van további ülések szervezésére.

(8) Az EGE elemzéseinek elkészítése céljából a rendelkezésre álló erőforrások függvényében a Bizottság illetékes szervezeti egysége tanulmányok készítését kezdeményezheti a szükséges tudományos és műszaki információk összegyűjtése érdekében, valamint szoros kapcsolatokat alakíthat ki a tagállamok vagy harmadik országok etikai bizottságaival.

(9) A Bizottság illetékes szervezeti egysége nyílt kerekasztal-beszélgetéseket kezdeményez annak érdekében, hogy az EGE által kidolgozott valamennyi vélemény vonatkozásában párbeszédet ösztönözzön és fokozza az átláthatóságot. Az EGE szoros kapcsolatot alakít ki a Bizottság azon szervezeti egységeivel, amelyek érintettek az EGE által tárgyalt kérdésekben.

(10) Amennyiben a működési körülmények miatt egy adott témával kapcsolatos tanácsadásra nem áll rendelkezésre annyi idő, mint amennyi egy vélemény elfogadásához szükséges, az EGE kiadhat olyan, rövidebb nyilatkozatot vagy egyéb formában megfogalmazott elemzést, amelyet szükség esetén később vélemény formájában kidolgozott, részletesebb elemzés követ, miközben biztosítja, hogy az átláthatóság elvét ugyanúgy betartják, mint bármely más vélemény esetében. A nyilatkozatokat közzéteszik és az EGE honlapján hozzáférhetővé teszik. Munkaprogramja keretében az EGE a Bizottság illetékes szervezeti egységének egyetértésével aktualizálhatja véleményét, amennyiben azt szükségesnek tartja.

(11) Az EGE tanácskozásai bizalmasak. A Bizottság illetékes szervezeti egységének egyetértésével az EGE tagjai egyszerű többséggel határozhatnak úgy, hogy a csoport tanácskozása nyilvános.

(12) Az egyes napirendi pontok megvitatásáról és az EGE által megfogalmazott véleményekről minden kérdésre kiterjedő érdemi jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az elnök felelősségi körében a titkárság készíti.

8. cikk

Alcsoportok

(1) A Bizottság illetékes szervezeti egysége az általa meghatározott feladatmeghatározás alapján alcsoportokat hozhat létre konkrét kérdések megvizsgálására. Az alcsoportok a horizontális szabályokkal összhangban működnek, és tevékenységükről beszámolnak az EGE-nek. Megbízatusuk teljesítése után az alcsoportok megszűnnek.

(2) Az alcsoportok azon tagjait, akik az EGE-nek nem tagjai, nyilvános pályázati felhívás útján, az 5. cikknek és a horizontális szabályoknak ⁽³⁾ megfelelően kell kiválasztani.

9. cikk

Meghívott szakértők

(1) A Bizottság illetékes szervezeti egysége meghívhat szakértőket és speciális szakértelemmel vagy nézőponttal rendelkező releváns szervezetekből képviselőket, hogy eseti alapon vegyenek részt az EGE vagy alcsoportjai munkájában a napirenden szereplő témák megvitatása céljából.

(2) A Bizottság illetékes szervezeti egysége emellett eseti alapon külső szakértők részvételét is kérheti az EGE munkájában, amennyiben ezt szükségesnek véli a tudományok és az új technológiák területén tapasztalható fejlődéssel kapcsolatos etikai kérdések széles skálájának lefedése érdekében.

10. cikk

Eljárási szabályzat

A Bizottság illetékes szervezeti egységének javaslatára és azzal egyetértésben az EGE tagjainak egyszerű többségével fogadja el eljárás szabályzatát a szakértői csoportokra vonatkozó rendes eljárás szabályok alapján és a horizontális szabályokkal összhangban.

11. cikk

Szakmai titoktartás, a minősített adatok kezelése

Az EGE-nek és alcsoportjainak tagjait, a meghívott szakértőket és kiválasztó bizottság tagjait szakmai titoktartási kötelezettség terheli, amely a Szerződés és az őket végrehajtó szabályok révén az intézmények minden tagjára és személyzetére alkalmazandó, továbbá a Bizottság által az (EU, Euratom) 2015/443 bizottsági határozatban ⁽⁴⁾ és az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozatban ⁽⁵⁾ lefektetett, az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályok vonatkoznak rájuk. E kötelezettségeik esetleges elmulasztása esetén a Bizottság minden megfelelő intézkedést meghozhat.

⁽³⁾ Lásd a horizontális szabályok 10. cikkét és 14. cikkének (2) bekezdését.

⁽⁴⁾ A Bizottság (EU, Euratom) 2015/443 határozata (2015. március 13.) a Bizottságon belüli biztonságról (HL L 72., 2015.3.17., 41. o.).

⁽⁵⁾ A Bizottság (EU, Euratom) 2015/444 határozata (2015. március 13.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 72., 2015.3.17., 53. o.).

12. cikk

Átláthatóság

- (1) Az EGE-t és alcsoportjait be kell jegyezni, és a tagok nevét közzé kell tenni a szakértői csoportok nyilvántartásában.
- (2) Minden releváns dokumentumot (köztük a napirendeket, a jegyzőkönyveket és a résztvevők beadványait) közzé kell tenni vagy a szakértői csoportok nyilvántartásában, vagy pedig egy ott megjelölt internetcímen elérhető, külön erre a célra szolgáló internetes oldalon. Az ilyen weboldalakhoz való hozzáférés nem köthető felhasználói regisztrációhoz vagy más korlátozáshoz. Az ülés előtt a napirendet és a többi releváns háttéranyagot, az ülés után pedig a jegyzőkönyvet kellő időben közzé kell tenni. A közzétételtől csak akkor lehet eltekinteni, amennyiben valamely dokumentum közzététele az 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁶⁾ 4. cikkében meghatározottak szerint kedvezőtlenül befolyásolná valamely közérdek vagy magánérdek védelmét.

13. cikk

Az ülések költségei

- (1) Az EGE és az annak keretében működő alcsoportok tevékenységeiben részt vevők nem részesülnek díjazásban szolgálataikért.
- (2) A résztvevőknek az EGE, annak alcsoportjai és a kiválasztó bizottság munkájával kapcsolatos utazási és tartózkodási költségeit a Bizottság megtéríti. A térítés a Bizottságon belül alkalmazandó rendelkezéseknek megfelelően, az éves forrásfelosztási eljárás keretében a Bizottság szolgálataihoz rendelt, rendelkezésre álló előirányzatok erejéig történik.

14. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2016/835 határozat 2021. május 28-ával hatályát veszti.

15. cikk

Alkalmazás

Ezt a határozatot az 5. és a 13. cikk kivételével 2021. május 28-tól kell alkalmazni.

Kelt Brüsszelben, 2021. február 9-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Ursula VON DER LEYEN

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésekről (HL L 145., 2001.5.31., 43. o.). Ezek a kivételek a közbiztonság, a katonai ügyek, a nemzetközi kapcsolatok, a pénzügyi, monetáris vagy gazdaságpolitika, a személyiség és a magánszemély becsülete, a kereskedelmi érdekek, a bírósági eljárások és a jogi tanácsadás, az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok, valamint az intézmény döntéshozatali eljárásai számára kívánnak védelmet biztosítani.